

การพัฒนาชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของ เด็กปฐมวัย

The Development of Activity Package by Activity Based Learning for Development Executive Function of Early Childhood

จุฑาทิพย์ โอบอ้อม
Juthathip Oboom

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University, Thailand
E-mail: puzzled.bow@gmail.com

Received July 28, 2023; Revised September 30, 2023; Accepted December 12, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย 2) เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานที่มีผลต่อการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสานวิธี พื้นที่วิจัย โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 5 - 6 ปี จำนวนทั้งสิ้น 57 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ชนิด คือ 1) ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยและคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน 2) แบบประเมินความเหมาะสมและความถูกต้องของชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน และคู่มือการใช้ของชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน 3) แบบประเมินผลการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย 4) แบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย มีผลการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมค่าเฉลี่ยมากกว่า 0.5 ขึ้นไป
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย พบว่ามีคะแนนพฤติกรรมการคิดเชิงบริหารเฉลี่ยหลังใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรม; กิจกรรมเป็นฐาน; การคิดเชิงบริหาร; เด็กปฐมวัย

Abstract

This article aimed to study 1) to develop a set of activity-based activities to develop executive thinking of preschool children; 2) to study the effect of using an activity-based activity set on executive thinking of early childhood children. The research model is an integrated

research method, research area, affiliated schools. Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 1. The sample group consisted of 57 early childhood children aged between 5 and 6 years old. There were 4 types of research tools: 1) activity-based activity sets to develop executive thinking in early childhood and a manual for using activity-based activity sets 2) form for evaluating the suitability and correctness of activity-based activity sets and a user manual for the activity set using activities as the base. 3) Executive thinking evaluation form for early childhood children 4) Behavioral observation model of early childhood children towards learning management with learning activity sets. Data were analyzed using mean, standard deviation. t-test and content analysis. The research results were found as follows;

1. Activity set using activities as a base to develop executive thinking in early childhood children. The results of the evaluation of consistency and appropriateness were evaluated result of more than 0.5.

2. Early childhood children who receive learning experiences from activity sets using activities as a base to develop executive thinking in early childhood. It was found that the average executive thinking behavior score was higher after using the activity set than before using the activity set. Statistically significant at the 0.01 level.

Keywords: Set of Activities; Activity Based Learning; Executive Function; Early Childhood

บทนำ

ปัจจุบันสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลง กระบวนการในการพัฒนาเด็กในมิติแบบเดิมอาจต้องถูกทับซ้อนด้วยแนวคิด รูปแบบวิธีการ ความเชื่อ และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ๆ ตามยุคสมัย เด็กๆและครอบครัวจำเป็นต้องปรับตัว และอยู่ให้ได้ในสังคมสมัยใหม่ สร้างคุณลักษณะที่พึงมีอย่างเหมาะสม เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ในวันนี้และอนาคตข้างหน้าสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เด็กช่วงอายุ 2 - 6 ปี เป็นช่วงที่มีการพัฒนาของสมองอย่างรวดเร็ว สามารถเรียนรู้และจดจำได้ดีที่สุด ซึ่งสิ่งที่ได้เรียนรู้ในวัยนี้สามารถติดตัวและนำไปใช้ในชีวิตของเด็กเมื่อเติบโตขึ้น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) และจากการสำรวจพัฒนาการทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ หรือ การคิดเชิงบริหารสมอง Executive Function (EF) ของเด็กวัย 2-6 ปี จากกลุ่มตัวอย่าง 2,965 พบว่า ปัจจุบันมีเด็กวัย 2-6 ปี ที่มีปัญหาพฤติกรรมที่เป็นความบกพร่องของการคิดเชิงบริหารสมองร้อยละ 30 ปัญหาด้านการหยุด ยับยั้งซึ่งใจเป็นปัญหาที่พบอันดับแรก รองลงมาคือ ปัญหาด้านความจำเพื่อนำไปใช้งาน และปัญหาการควบคุมอารมณ์ ซึ่งเด็กที่มีความบกพร่องในการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารของสมองจะส่งผลด้านลบต่อความพร้อมและความสำเร็จทางการเรียนในระดับที่สูงขึ้น (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2558) และจากการสำรวจของกระทรวงสาธารณสุขพบว่า เด็กปฐมวัยไทยมีวิกฤติทางด้านพัฒนาการ โดยมีพัฒนาการล่าช้าต่ำกว่ามาตรฐานถึงร้อยละ 30 (กรมอนามัย, 2560) การคิดเชิงบริหารของสมองเป็นทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ที่จะปรับตัวในเด็กวัยก่อนเรียน และด้วยเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทเกือบทุกด้าน ทำให้โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีความสลับซับซ้อน คาดการณ์ได้ยาก ซึ่งส่งผลต่อเด็กในปัจจุบันที่ต้องเติบโตขึ้นมาในชีวิตยุคใหม่ ที่ต้องมีทักษะศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบไปด้วยทักษะการอ่านออกเขียนได้ คำนวณเป็น ทักษะคิดวิเคราะห์ ทักษะคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะในการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะและความรู้ในการใช้สื่อ ทักษะและความรู้ในการใช้เทคโนโลยี ทักษะและความรู้ใน

ด้านสารสนเทศ ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นทักษะที่ต้องปลูกฝังจนเกิดเป็นทักษะและคุณลักษณะที่ติดตัวไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ เพื่อเป็นพลเมืองคุณภาพของสังคม คือ คนที่มีสุขภาพกายแข็งแรง คนที่มีจิตใจเข้มแข็งเบิกบาน คนที่มีสัมพันธภาพกับคนอื่นดี คนที่คิดเป็นเหตุเป็นผล คนที่มีสติ รู้ควร-ไม่ควร ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นการพัฒนาพัฒนาการคิดเชิงบริหารสมอง เป็นการทำงานระดับสูงของสมองในการควบคุมอารมณ์ ความคิด และการกระทำ เพื่อกำกับตนเองให้เกิดพฤติกรรมที่มุ่งสู่เป้าหมาย (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2561)

การใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เรียนรู้ผ่านการเล่น และเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ด้วยการลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง การสำรวจ การทดลอง เพลง เกม และงานศิลปะต่างๆ ควบคู่กับการบูรณาการทักษะชีวิต เรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น การแก้ไขปัญหา การช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน การสื่อสาร ส่งเสริมการทำกิจกรรมต่างๆ ที่กระตุ้นกระบวนการทำงานของสมองผ่านระบบประสาทรับรู้ความรู้สึกทั้ง 7 ได้แก่ การมองเห็น การได้ยิน การรับสัมผัสทางผิวหนัง การได้กลิ่น การรับรส การรับรู้ท่าทางของร่างกายผ่านข้อต่อ และการทรงตัว เป็นต้น ซึ่งหากการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมีการออกแบบอย่างมีเป้าหมายที่ชัดเจน ผ่านแผนการจัดประสบการณ์ หรือการใช้ชุดกิจกรรม ซึ่งเป็น เครื่องมือที่ประกอบไปด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สะท้อนถึงปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมประเมินผลการเรียนรู้ที่นำมาบูรณาการเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ (ระพีพันธ์ โปธิศรี, 2550) และชุดกิจกรรมการเรียนรู้คือ สื่อการเรียนรู้ที่จัดลำดับขั้นตอนของเนื้อหาและกิจกรรมให้เป็นระบบรัดกุม กำหนดจุดประสงค์ของกิจกรรม กำหนดกิจกรรม เวลา และสื่อการสอนไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตัวเอง และบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพภายในระยะเวลาอันสั้น (Marksub, 2012 อ้างถึงใน วิเชียร ชำรงโสทธิสกุล, 2560) ย่อมส่งผลดีต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยในทุกๆ ด้าน

ทักษะการคิดเชิงบริหาร เป็นการทำหน้าที่ของสมองส่วนหน้าที่เริ่มพัฒนาขึ้นไม่นานหลังการปฏิสนธิ ช่วงปฐมวัยถือเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาสมองเพราะเป็นช่วงวัยที่มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการโดยเฉพาะสมองเติบโตอย่างมาก และเติบโตต่อจนถึงวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น แต่อัตราการเติบโตไม่เท่ากับช่วงปฐมวัยและเมื่ออายุมากขึ้นอัตราการเติบโตจะลดลง การส่งเสริมความสามารถในการบริหารจัดการชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นรากฐานของการพัฒนาทุกๆ ด้าน (ศิริณี อิมน้ำขาว และพูลสุข ศิริพูล, 2563) โดยเด็กปฐมวัยในพื้นที่เขตจังหวัดกำแพงเพชร มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าเพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากการจัดการศึกษาเร่งเรียนจนเครียดกับแบบละเอียดความเอาใจใส่ ดังนั้นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันจึงต้องมีการพัฒนาและปรับปรุง การใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย จึงเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัยในพื้นที่เขตจังหวัดกำแพงเพชร

ซึ่งจากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่า การจะพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยนั้น ต้องอาศัยกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเองผ่านการเล่นการทำกิจวัตรประจำวันโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 มีการลองถูกลองผิด ได้ใช้ความคิด จินตนาการ ประเมินการทำงานของตนเอง ซึ่งจากที่กล่าวมานั้น มีความเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้โดยกิจกรรมเป็นฐาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการเรียนรู้โดยกิจกรรมเป็นฐาน มาออกแบบชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานที่มีผลต่อการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครั้งนี้ ประกอบด้วย 1. ชุดกิจกรรมและการพัฒนาชุดกิจกรรม 2. การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน 3. การคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ซึ่งมารายละเอียด ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมและการพัฒนาชุดกิจกรรม

ระพีพันธ์ โปธิศรี (2550) ได้ให้คำจำกัดความชุดกิจกรรมว่า เครื่องมือที่ประกอบไปด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สะท้อนถึงปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมประเมินผลการเรียนรู้ที่นำมาบูรณาการเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ และชุดกิจกรรมการเรียนรู้คือ สื่อการเรียนรู้ที่จัดลำดับขั้นตอนของเนื้อหาและกิจกรรมให้เป็นระบบรัดกุม กำหนดจุดประสงค์ของกิจกรรม กำหนดกิจกรรม เวลา และสื่อการสอนไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตัวเอง และบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพภายในระยะเวลาอันสั้น (Marksub, 2012 อ้างถึงใน วิเชียร อ่างถึงโน วิเชียร อ่างถึงโน วิเชียร อ่างถึงโน วิเชียร อ่างถึงโน, 2560) ซึ่งหากมีการพัฒนาชุดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ยึดที่ตัวผู้เรียนให้ใช้แหล่งความรู้จากสื่อที่มีการจัดระบบที่หลากหลายมาบูรณาการให้เหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ร่วมกัน ย่อมส่งผลดีต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยในทุกๆ ด้าน

2. การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ได้ให้คำจำกัดความการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานว่า เป็นรูปแบบการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และบทบาทในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยนำกิจกรรมเป็นที่ตั้งเพื่อที่จะฝึกหรือพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน รูปแบบการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และมีบทบาทในการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน โดยมุ่งเน้นผู้เรียนได้เรียนรู้ และทำความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียน ผ่านกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง คุณครูทำหน้าที่เป็นผู้ออกแบบกิจกรรมโดยการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และมีการวางแผนการใช้สื่อที่ดีที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข (ภัทรสร นรเหรียญ และชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน, 2563) มีลักษณะสำคัญ คือ 1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวและกระตือรือร้นด้านความรู้คิด 2) กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากตัวผู้เรียนเอง มากกว่าการฟังผู้สอนในห้องเรียน และการท่องจำ 3) พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องนอกห้องเรียน 4) ได้ผลลัพธ์ในการถ่ายทอดความรู้ใกล้เคียงกับการเรียนรู้รูปแบบอื่น ในการพัฒนาทักษะด้านการคิด และการเขียนของผู้เรียน 5) ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับการเรียนรู้เพราะเป็นการเรียนรู้แบบตั้งรับ 6) มุ่งเน้นความรับผิดชอบของผู้เรียนในการเรียนรู้โดยผ่านการอ่าน เขียน คิด อภิปราย และเข้าร่วมในการแก้ปัญหา

3. การคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2561) ได้ให้ความหมายการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย คือ การพัฒนาพัฒนาการคิดเชิงบริหารสมอง เป็นการทำงานระดับสูงของสมองในการควบคุมอารมณ์ ความคิด และการกระทำ เพื่อกำกับตนเองให้เกิดพฤติกรรมที่มุ่งสู่เป้าหมาย อีกทั้ง จิระพร ชะโน ได้ให้ความหมายการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย คือ กระบวนการทางความคิด การทำงานของ สมองส่วนหน้า ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการด้านความคิด ความรู้สึก และการกระทำ การตั้งใจคิดไตร่ตรอง การควบคุมอารมณ์ การยืดหยุ่นทางความคิด การตั้งเป้าหมาย วางแผน ความมุ่งมั่น การจดจำ และเรียก ใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดลำดับความสำคัญของเรื่องต่างๆ และการทำงานอย่างเป็นขั้นเป็น ตอนจนบรรลุความสำเร็จ

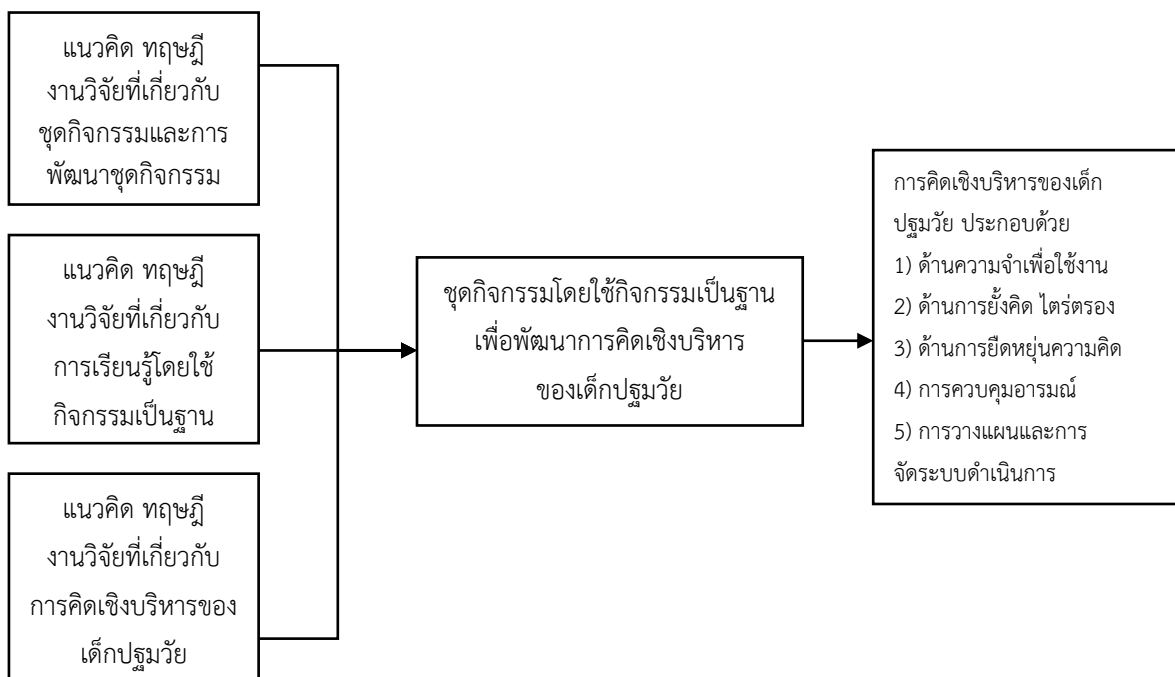
เด็กช่วงอายุ 2 - 6 ปี เป็นช่วงที่มีการพัฒนาของสมองอย่างรวดเร็ว สามารถเรียนรู้และจดจำได้ดีที่สุด ซึ่งสิ่งที่ได้เรียนรู้ในวัยนี้สามารถติดตัวและนำไปใช้ในชีวิตของเด็กเมื่อเติบโตขึ้น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมในการพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และจากการสำรวจพัฒนาการทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ หรือ การคิดเชิงบริหารสมอง Executive Function (EF) ของเด็กวัย 2-6 ปี จากกลุ่มตัวอย่าง

2,965 พบว่า ปัจจุบันมีเด็กวัย 2-6 ปี ที่มีปัญหาพฤติกรรมที่เป็นความบกพร่องของการคิดเชิงบริหารสมองร้อยละ 30 ปัญหาด้านการหยุด ยับยั้งซึ่งใจเป็นปัญหาที่พบบนอันดับแรก รองลงมาคือ ปัญหาด้านความจำเพื่อนำไปใช้งาน และปัญหาการควบคุมอารมณ์ ซึ่งเด็กที่มีความบกพร่องในการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารของสมองจะส่งผลด้านลบต่อความพร้อมและความสำเร็จทางการเรียนในระดับที่สูงขึ้น (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2558) และจากการสำรวจของกระทรวงสาธารณสุขพบว่า เด็กปฐมวัยไทยมีวิกฤติทางด้านพัฒนาการ โดยมีพัฒนาการล่าช้าต่ำกว่ามาตรฐานถึงร้อยละ 30 (กรมอนามัย, 2560) การคิดเชิงบริหารของสมองเป็นทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ที่จะปรับตัวในเด็กวัยก่อนเรียน

จากการทบทวนวรรณกรรมในเรื่องชุดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน และการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย พบว่าใน การพัฒนาชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย สิ่งสำคัญที่ต้องตระหนักคือ การพัฒนาชุดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยและพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน การใช้กิจกรรมเป็นฐาน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ยึดที่ตัวผู้เรียนให้ใช้แหล่งความรู้จากสื่อที่มีการจัดระบบที่หลากหลายมาบูรณาการให้เหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งจะช่วยพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยการจัดการด้านความคิด ความรู้สึก การกระทำสามารถการจดจำและเรียกใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดลำดับความสำคัญของเรื่องต่างๆ และการทำงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอนจนบรรลุความสำเร็จในที่สุด

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎีของ นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล (2558) ภัทรสร นรเหรียญ และชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน (2563) ประกอบด้วย การพัฒนาชุดกิจกรรม การใช้กิจกรรมเป็นฐาน และการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยผสมวิธี พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยมีการแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานและคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาชุดกิจกรรม ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกิจกรรมเป็นฐาน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ 1) ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยและคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน 2) แบบประเมินความเหมาะสมและความถูกต้องของชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน และคู่มือการใช้ของชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ทำได้โดย 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาชุดกิจกรรม การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน การคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย 2) ออกแบบชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยและคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย 3) ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม 4) นำเครื่องมือวิจัยกลับมาปรับปรุงแก้ไข ให้ถูกต้องเหมาะสมตามข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 ผลการใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 5 - 6 ปี จำนวนทั้งสิ้น 57 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ 1) แบบประเมินผลการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย 2) แบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล ทำได้โดย 1) ทำการประเมินการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัยก่อนนำชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยไปใช้ 2) นำชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ไปใช้กับเด็กปฐมวัย ชายและหญิง อายุ 5 - 6 ปี จำนวน 57 คน ใน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านทุ่งเศรษฐี โรงเรียนบ้านโขมงหัก โรงเรียนบ้านทุ่งสวน และโรงเรียนบ้านอามรงค์ (รองประชาสงเคราะห์) ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรเป้าหมาย เป็นระยะเวลา 12 สัปดาห์ 3) ทำการประเมินการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัยหลังนำชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย

ในการพัฒนาชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ได้ทำการพัฒนาชุดกิจกรรมฯ และสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความถูกต้องของชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรม

เป็นฐาน และคู่มือการใช้ของชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อให้ได้ชุดกิจกรรมที่มีความเหมาะสม โดยมีผลการประเมินชุดกิจกรรมฯ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ของผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	คะแนนความเห็นของ			IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่				
	1	2	3		
1. ชื่อกิจกรรม	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
2. คำชี้แจง	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
3. จุดมุ่งหมาย	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
4. ความคิดรวบยอด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. สื่อ/อุปกรณ์	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
6. เวลาที่ใช้	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
7. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. การวัดและประเมิน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

จากตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน และคู่มือการใช้ของชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พบว่า โดยภาพรวม ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย มีความสอดคล้องทั้ง 8 ด้าน โดยด้านที่มีความสอดคล้องมากที่สุดคือ ด้านความคิดรวบยอด ด้านขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม และด้านการวัดและประเมิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.00

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานที่มีผลต่อการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย

จากการพัฒนาชุดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ได้ดำเนินการทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อศึกษาผลก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมฯ โดยมีผลดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลองเมื่อเทียบกับเกณฑ์ (N=57)

การคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย	ก่อน			หลัง		
	μ	σ	ระดับพฤติกรรม	μ	σ	ระดับพฤติกรรม
1. ความจำที่นำมาใช้งาน (Working memory) (20 คะแนน)	14.56	0.48	มาก	18.35	0.49	มากที่สุด
2. การยั้งคิด ไตร่ตรอง (Inhibitory Control) (20 คะแนน)	12.65	0.62	ปานกลาง	17.84	0.52	มาก
3. การยืดหยุ่นทางความคิด (Cognitive Flexibility) (20 คะแนน)	14.26	0.50	มาก	17.75	0.51	มาก
4. การควบคุมอารมณ์ (Emotional Control) (20 คะแนน)	12.77	0.58	ปานกลาง	17.95	0.51	มาก
5. การวางแผนและการจัดระบบดำเนินการ (Planning and Organizing) (20 คะแนน)	14.35	0.49	มาก	18.30	0.49	มากที่สุด
รวม (100 คะแนน)	68.60	0.58	ปานกลาง	90.19	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า ภาพรวมคะแนนเฉลี่ยของการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัย ก่อนการใช้ชุดกิจกรรม เท่ากับ 68.60 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.58 และหลังการใช้ชุดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 90.19 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 ระดับการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัยในภาพรวมเพิ่มขึ้นจากระดับปานกลางเป็นระดับมากที่สุด

ภาพรวมของการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัยรายด้าน พบว่า ก่อนการใช้ชุดกิจกรรม ด้านความจำที่นำมาใช้งาน (Working memory) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 14.56 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการวางแผนและการจัดระบบดำเนินการ (Planning and Organizing) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.35 อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการยั้งคิด ไตร่ตรอง (Inhibitory Control) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.65 อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ส่วนหลังการใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย พบว่า ด้านความจำที่นำมาใช้งาน (Working memory) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 18.35 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการวางแผนและการจัดระบบดำเนินการ (Planning and Organizing) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.30 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การยืดหยุ่นทางความคิด (Cognitive Flexibility) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.75 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย (N=57)

พฤติกรรมกรคิดเชิงบริหาร							
ของเด็กปฐมวัยของเด็ก ปฐมวัย	จำนวน (คน)	คะแนนเต็ม	μ	σ	t	P-Value	
ก่อนใช้ชุดกิจกรรม	57	100	68.60	0.58	29.7889	0.0000	
หลังใช้ชุดกิจกรรม	57	100	90.19	0.51			

จากตารางที่ 3 พบว่า ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี จำนวน 57 คน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 68.60 และหลังการใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 90.19 ซึ่งมีคะแนนการคิดเชิงบริหารเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 21.59 โดยพบว่ามีคะแนนการคิดเชิงบริหารเฉลี่ยหลังใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่า ก่อนใช้ชุดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

ผลการสังเกตพฤติกรรมกรคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

จากการสังเกตการคิดเชิงบริหารสมองของเด็กปฐมวัยโดยใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย พบว่า ในด้านความจำที่นำมาใช้งานและการยั้งคิด ไตร่ตรองได้อย่างชัดเจน ในกิจกรรมนิทานชวนคิด เด็กสามารถ บอกชื่อ ตัวละคร ฉาก จำนวน สามารถร้องเพลง และเล่าเรื่องราวได้ เป็นต้น และเริ่มพัฒนาทางด้านการวางแผนและการจัดระบบดำเนินการที่ชัดเจน สามารถคิดหาคำตอบ ออกแบบการเล่น ตามที่ตนเองต้องการ เช่น การคิดวิธีการเล่นเกมในแบบของตนเอง การลำดับเรื่องราวในหนังสือนิทานใหม่ การวาดภาพที่แสดงถึงลำดับขั้นตอนได้ เป็นต้น ในด้านของการการยืดหยุ่นทางความคิดและการควบคุมอารมณ์ของตนเอง เด็กรู้จักการรอคอยเพิ่มขึ้น และสามารถพูดคุย แสดงความรู้สึกผ่านท่าทาง สีหน้าได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่พบเจอ เช่น ตัดสินใจกับสถานการณ์ได้ดีขึ้น และสามารถทำชิ้นงานต่างๆ ได้สำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนด

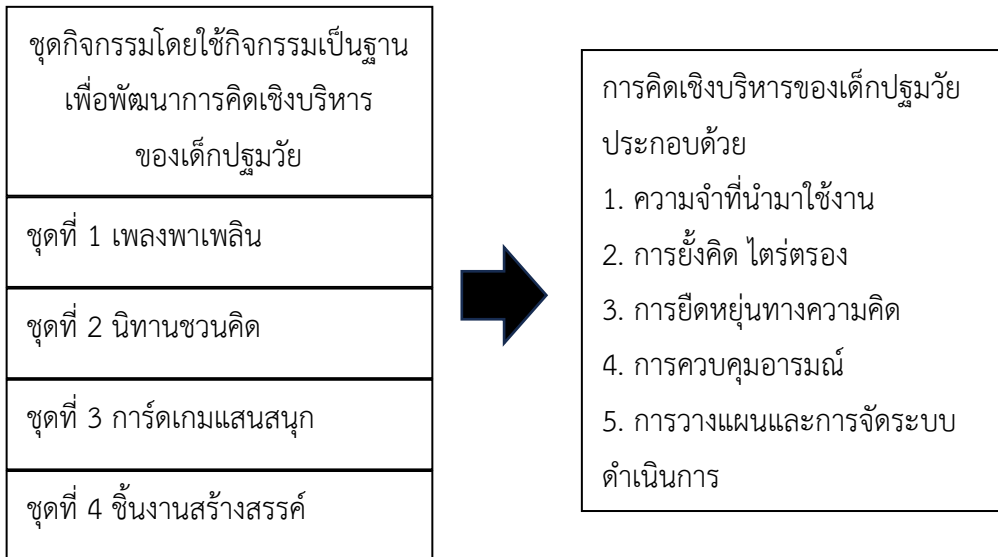
อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดทำชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ต้องประกอบไปด้วย ชื่อกิจกรรม คำชี้แจง จุดมุ่งหมาย ความคิดรวบยอด สื่อ/อุปกรณ์ เวลาที่ใช้ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม และการวัดและประเมิน และจากการวิจัยชี้ให้เห็นว่า องค์ประกอบด้าน ความคิดรวบยอด เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่สะท้อนถึงการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในด้านการคิดเชิงบริหารเป็นอย่างดี และชุดกิจกรรมที่ดีต้องมีผลประเมินในระดับมากขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ รัฐสุพิชญ์ แสงดา (2563) และงานวิจัยของ นภวรรณ พันธุ์เสื่อ, ปราโมทย์ จันทร์เรือง และคณะ (2561) ที่ค่าเฉลี่ยชุดกิจกรรมควรมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ค่ามากขึ้นไป เพื่อจะได้ชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพเหมาะสำหรับการนำไปจัดกิจกรรมกับเด็กปฐมวัยในลำดับถัดไป

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลการทดลองการใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย มีคะแนนการคิดเชิงบริหารเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 21.59 โดยพบว่ามีคะแนนการคิดเชิงบริหารเฉลี่ยหลังใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 ทำให้การคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ สุธาวลัย หาญจรสุข (2564) และงานวิจัยของ อรทัย เลาลงกรณ์, วิไลวรรณ กลิ่นถาวร และคณะ (2565) และจากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลองเมื่อเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ วชิรา ธาณีรัตน์ (2562) และงานวิจัยของ สุนิษา ภารตระกูล และชวนพิศ รักษาพวก (2565) ที่ว่า การใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ทำให้คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยเพิ่มสูงขึ้น มีการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ดีขึ้น

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยจากการใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เกิดผลสัมฤทธิ์ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความจำที่นำมาใช้งาน ด้านการยั้งคิด ไตร่ตรอง ด้านการยืดหยุ่นความคิด ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านการวางแผนและการจัดระบบดำเนินการ

ภาพที่ 2 ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานที่มีผลต่อทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย

การพัฒนาชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ควรเริ่มตั้งแต่การออกแบบสร้างชุดกิจกรรม จากการสังเคราะห์เอกสารและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย เมื่อได้ชุดกิจกรรมแล้ว ควรนำชุดกิจกรรมไปประเมินด้วยผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพและพัฒนาอีกครั้งจนได้ต้นแบบชุดกิจกรรมตามข้อเสนอแนะ จึงได้ชุดกิจกรรมที่ส่งผลต่อการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยทั้ง 5 มิติ ได้แก่ 1) ด้านความจำเพื่อใช้งาน 2) ด้านการยั้งคิด ไตร่ตรอง 3) ด้านการยืดหยุ่นความคิด 4) การควบคุม

อารมณ์ และ 5) การวางแผนและการจัดระบบดำเนินการ โดยกระบวนการนี้จะเป็นการพัฒนาชุดกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยองค์ความรู้ด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยและการเรียงงานเอกสารการวิจัยที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา จึงจะได้ชุดกิจกรรมที่มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยต่อไป

สรุป

ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ต้องประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม คำชี้แจง จุดมุ่งหมาย ความคิดรวบยอด สื่อ/อุปกรณ์ เวลาที่ใช้ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม และการวัดและประเมิน โดยจะต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนเพื่อสามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยได้บรรลุตามผลลัพธ์ที่กำหนดไว้ ในการนำชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยไปใช้นั้น ผู้นำไปใช้จำเป็นต้องศึกษารายละเอียดให้เข้าใจ มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ครอบคลุมและเกิดประสิทธิภาพในการเก็บข้อมูลการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ความจำที่นำมาใช้งาน การยั้งคิด ไตร่ตรอง การยืดหยุ่นทางความคิด การควบคุมอารมณ์ และการวางแผนและการจัดระบบดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการสังเกตพฤติกรรมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานพบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการคิดเชิงบริหารที่ดีขึ้น จึงควรใช้ชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และวัดผลที่ได้อย่างสม่ำเสมอ ควรนำชุดกิจกรรมที่ได้รับการพัฒนาและทดสอบแล้วไปขยายผลในกลุ่มโรงเรียนอื่นๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรพัฒนาชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม (Social and Emotional Learning; SEL) เพื่อส่งเสริมทักษะด้านอื่นๆ ต่อไป หรือ ควรพัฒนาชุดกิจกรรมที่ใช้วัสดุอุปกรณ์เหลือใช้/สิ่งของจากธรรมชาติ ที่หลากหลาย ทำการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อสร้างชุดกิจกรรมที่มีต้นทุนต่ำที่มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการขยายผลกับโรงเรียนต่างๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมอนามัย. (2560). *คู่มือนักส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยหลักสูตรเร่งรัดประจำโรงพยาบาล (หลักสูตรเร่งรัด)*. กรุงเทพฯ: กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- นภวรรณ พันธุ์เสือ, ปราโมทย์ จันทร์เรือง และคณะ. (2561). การพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านจากภาพเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย. *วารสารลวะศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, 2(1), 27-35.
- นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2558). Development of Executive Functions in Early Childhood. *รวมบทความวิชาการจากการสัมมนา Brain and Mind Forum ครั้งที่ 2: Cognitive Neuroscience*. กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินท์ติ้งแอนด์พลีลชีง.

- ภัทรสร นรเหรียญ และชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน. (2563). การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์, 22(2), 46-61.
- ระพินทร์ โพธิ์ศรี. (2550). การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้. อดิเรก: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- รัฐพิชญ์ แสงดา. (2563). การพัฒนาชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมารยาทอย่างซึ้งใจในเด็กปฐมวัย(วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วชิรา ธาณรัตน์. (2562). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนวแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาทักษะทางสมองด้านการใส่ใจจดจ่อ ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู. วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล, 7(2), 1-8.
- วิเชียร อ่างใสตติสกุล. (2560). บทสะท้อนแนวคิดว่าด้วยชุดการสอน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และชุดการเรียนรู้. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 19(3), 356-369.
- ศิราณี อิ่มน้ำขาว และพุลสุข ศิริพล. (2563). ทักษะการคิดเชิงบริหารจัดการชีวิตในเด็กปฐมวัย: การวิเคราะห์หัมโนทัศน์. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข, 30(3), 10-22.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2561). คู่มือพัฒนาทักษะสมอง EF Executive Functions สำหรับครูปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). วิเคราะห์เด็กและเยาวชน 2560. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- สุธาวัลย์ หาญจรสุข. (2564). การพัฒนาชุดเกมกระดานเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 15(3), 191-202.
- สุนิษา ภารตระกูล และชวนพิศ รักษาพวก. (2565). ผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะสมอง (EF) ของเด็กปฐมวัย. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 16(2), 353-368.
- อรรถัย เลาอองกรณ์, วิไลวรรณ กลิ่นถาวร และคณะ. (2565). การพัฒนาชุดกิจกรรมโดยใช้สมองเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย. วารสารมหาจุฬานาครธรรม, 9(2), 265-276.